

**Suomessa julkaistujen ruotsinkielisten
sanomalehtien digitointi- ja
käyttöönavaamisprojekti
Kansalliskirjastossa 2021–2023–2026**

Suomessa julkaistujen ruotsinkielisten sanomalehtien digitointi- ja käyttöönavaamisprojekti Kansalliskirjastossa 2021–2023–2026

Loppuraportti
28.6.2024
Projektipäällikkö Pirjo Karppinen

HARRY
SCHAUMANS
STIFTELSE

STIFTELSEN
TreSmeder

KONSTSAMFUNDET

ÅBO AKADEMIN
SAATIO

Svenska
kulturfonden

SVENSKA
LITTERATURSÄLLSKAPET
I FINLAND

SVENSKA FOLSKOLANS VÄNNER

Kansalliskirjasto, Helsinki 2024
Kansalliskirjaston raportteja ja selvityksiä 4/2024

ISBN 978-952-84-0161-2 (pdf)
ISSN 2242-8119

Sisältö

1 Tiivistelmä.....	1
2 Taustaa.....	2
2.1 Digitointiprojektia valmisteltiin yhteistyössä	2
3 Tavoitteet ja tulokset.....	4
3.1 Tavoitteet.....	4
3.2 Tulokset.....	4
3.2.1 Kaikki Suomessa julkaistut ruotsinkieliset sanomalehdet on digitoitu - noin kuusi miljoonaa sivua yli 250-vuodelta	4
3.2.2 Digitoidut ruotsinkieliset sanomalehdet ovat laajasti käytettävissä.....	7
3.2.3 Kansalliskirjasto pitkäaikaissäilyttää säilyttää digitoimansa aineiston	7
4 Hyödyt ja vaikuttavuus	9
4.1 Digitaalisenä on käytettävissä kattava, 6 miljoonan sivun ainutlaatuinen sanomalehtiaineisto aikalauskuvauksina yli 250-vuodelta.....	9
4.2 Kaikki ruotsinkieliset sanomalehdet ovat turvallisesti tallessa digitaalisina.....	9
4.3. Digitoidut aineistot on avattu laajasti käyttöön lain ja sopimusten mukaisesti.....	9
4.4 Kansalliskirjasto pitkäaikaissäilyttää digitoimansa aineiston	9
4.5 Digitoitujen sanomalehtiaineistojen käyttö on laajaa ja se kasvaa	9
4.6 Digitoitujen sanomalehtiaineistojen käyttäjien ja käyttötarkoitusten laaja kirjo kertoo aineistojen monipuolisesta käyttötarpeesta yhteiskunnassa.....	10
4.7 Viestinnästä muodostui oleellinen osa projektia.....	13
5 Lopuksi.....	15
Lähteet.....	16
Liitteet.....	19
Liite 1: Projektissa digitoidut ruotsinkieliset sanomalehtinimekkeet ajalta 1940–2016.....	19

1 Tiivistelmä

Hankkeen nimi:	Suomessa julkaistujen ruotsinkielisten sanomalehtien digitointi ja aineistojen käyttöön avaaminen.
Hankkeen kesto:	Lehtiaineistojen digitointi 1.1.2021–31.12.2023. Lehtiaineistojen käyttöön avaaminen 1.1.2021–31.12.2026.
Hankkeen rahoitus:	Kahdeksan suomenruotsalaista säätiötä yhdessä: Svenska kulturfonden, Svenska litteratursällskapet i Finland, Föreningen Konstsamfundet, Stiftelsen Tre Smeder, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Åbo Akademin säätiö, Svenska folkskolans vänner ja Harry Schaumans Stiftelse ja Kansalliskirjasto .
Myönnetty summa:	1 850 000 euroa
Tulokset:	<p>Projektirahoituksella digitoitiin noin 3,9 miljoonaa sivua, 110 lehtinimekettä, Suomessa julkaistuja ruotsinkielisiä sanomalehtiä ajalta 1940–2016. Kansalliskirjasto digitoi omalla rahoituksellaan ennen vuotta 1940 ja vuoden 2016 jälkeen ilmestyneet sanomalehdet. Projektin päättyessä käytettävissä on yhteensä noin 6 miljoonaa sivua Suomessa julkaistua ruotsinkielistä sanomalehtiaineistoa yli 250-vuodelta, ajalta 1771–2023.</p> <p>Lehdet vuoden 1949 loppuun asti ovat avoimesti yleisökäytössä Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi -palvelussa. Tuorempien aineistojen laajemmasta mutta rajatusta asiakas- ja tutkimuskäytöstä Suomen ruotsinkielisissä arkistoissa on sovittu erikseen tekijänoikeusjärjestö Kopioston kanssa.</p> <p>Projektin tavoitteena oli koota yhteen, digitoida ja tallettaa säilyttää arvokas sanomalehtiaineisto digitaalisessa muodossa, mahdollistaa digitoidun aineiston mahdollisimman laaja käytettävyys Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi -palvelussa ja varmistaa aineiston pitkäaikainen saatavuus myös tuleville sukupolville. Digitoitu aineisto tarjoaa sanomalehtien kautta tutkijoille ja yleisölle ainutlaatuisen laajan, monipuolisen ja rikkaan aineistokokonaisuuden ruotsinkielisen kulttuuriin Suomessa.</p>
Ohjausryhmä:	Svenska litteratursällskapet i Finland: Arkistonjohtaja Kristina Linnovaara, puheenjohtaja, kansliapäällikkö Jonas Lång ja kehityspäällikkö Johan Pyy. Kansalliskirjasto: Juristi Pekka Heikkinen, projektipäällikkö Pirjo Karpinen, palvelujohtaja Johanna Lilja ja apulaisjohtaja Liisa Savolainen.
Projektiryhmä:	Kansalliskirjastossa: Palvelupäällikkö Hanna Arpiainen, projektipäällikkö Pirjo Karppinen ja palvelupäällikkö Pekka Lampinen.

2 Taustaa

Suomi on pinta-alaltaan suuri maa, jossa monilla alueilla on vahvoja paikallisia identiteettejä, esimerkiksi ruotsinkieliset alueet ja pohjoiset saamelaisalueet. Sanomalehtien määrä Suomessa väkilukuun suhteutettuna on suuri. Kansalliskirjaston keräämien tilastojen mukaan vuonna 2022 Suomessa ilmestyi yli 270 sanomalehtinimekettä, paikallislehdet ja maksuttomat sanomalehdet mukaan lukien. Tämä on kolmanneksi eniten maailmassa, kun asukkaiden määrää verrataan lehdistön kokonaislevikkiin. Kansallisen Mediatutkimuksen vuoden 2023 mittauksen mukaan 96 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä suomalaisista lukee sanomalehtiä. Uutismedian digitaalinen käyttö on vuonna 2023 ensimmäistä kertaa painettua yleisempää kaiken ikäisten keskuudessa, vaikka moni lukee digitaalisia sanomalehtiä paperilehden ohella.

Sanomalehdet ovat rikkaita ja hyvin monipuolisesti käytettäviä aineistoja. Sanomalehdet kertovat ja tallentavat maamme paikalliset, alueelliset ja valtakunnan ajankohtaiset uutiset lyhyesti ja selkeästi aikalaiskuvauksina. Päivän lehdistä suomalaiset ovat kautta aikojen lukeneet ajankohtaiset tapahtumat, olivat ne sitten politiikkaa, taloutta, tiedettä, kulttuuria, urheilua tai taidetta.

Tuoreesta Oxfordin yliopiston Reuters-instituutin teettämästä kyselytutkimuksesta selviää, että suuri enemmistö suomalaisista luottaa nykypäivänä uutisiin ja suomalaisten luottamus uutisiin on maailman kärkitasoa: aikuisväestöstä 75 prosenttia pitää seuraamia uutisia luotettavina ja 69 prosenttia luottaa useimpiin uutisiin. Uutiset myös kiinnostavat: noin kaksi kolmasosaa kyselyyn vastanneista kertoi olevansa kiinnostunut uutisista.

Suomella ja Ruotsilla on pitkä yhteinen historia, jonka aikana suomen ja ruotsin kielet ovat eläneet pitkään rinnakkain. Harmanen ja Oker-Blom avaavat artikkelissaan suomen ja ruotsin kielen historiaa syvällisemmin. Suomen viralliset kielet eli kansalliskielet ovat perustuslain ja kielilain mukaan suomi ja ruotsi. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2023 lopussa Suomen väestöstä 85 prosenttia puhui äidinkielenään suomea ja 5 prosenttia ruotsia. Ahvenenmaalaisista noin 90 prosenttia puhuu äidinkielenään ruotsia, suomenkielisten osuus Ahvenanmaalla on vajaa 5 prosenttia.

2.1 Digitointiprojektia valmisteltiin yhteistyössä

Kansalliskirjasto ja Svenska litteratursällskapet i Finland aloittivat projektin valmistelun kaikkien Suomessa julkaistujen ruotsinkielisten sanomalehtien digitoimiseksi ja digitoitujen aineistojen käyttöön avaamiseksi vuosia ennen projektin käynnistymistä.

Kahdeksan suomenruotsalaista säätiötä yhdessä rahoittivat projektia. Tekijänoikeusjärjestö Kopion kanssa sovittiin tekijänoikeudenalaisten aineistojen käyttöön avaamisesta. Lehtien julkaisijoilla oli mahdollisuus osallistua projektiin luovuttamalla 2000-luvun lehtiaineistoja sähköisesti Kansalliskirjastoon. SLS oli yhteydessä rahoittajiin ja ruotsinkielisiin arkistoihin, joiden asiakas- ja tutkijakäyttöön aineistot avattiin digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa. Kansalliskirjasto toteutti projektin yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa. Kansalliskirjasto haki säätiöiltä apurahaa, digitoi lehdet, avasi lehdet käyttöön tehtyjen sopimusten mukaisesti, raportoi säännöllisesti ohjausryhmälle ja rahoittajille projektin etenemisestä ja hoiti projektin viestintää yhteistyössä SLS:n kanssa.

Sanomalehdet digitoitiin Kansalliskirjaston Mikkelin toimipisteessä projektin tavoitteiden mukaisesti. Aineistot digitoitiin ja välitettiin sopimusten mukaisesti käyttöön Kansalliskirjaston Mikkelin

toimipisteessä digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa. Kokoelmista vielä puuttuvien yksittäisten lehtinumeroiden etsiminen jatkuu vielä vuoden 2024 ajan.

Projektissa oli mukana useita osapuolia

Kuvio 1: Projektin suunnitteluun, valmisteluun ja toteutukseen osallistui useita toimijoita projektin eri vaiheissa ja eri rooleissa. Kuva: Pirjo Karppinen, Kansalliskirjasto.

3 Tavoitteet ja tulokset

3.1 Tavoitteet

Ruotsinkielisten sanomalehtien digitointiprojektille asetettiin hyvin selkeät tavoitteet.

1. Ensimmäisenä tavoitteena oli digitoida kaikki Suomessa julkaistut ruotsinkieliset sanomalehdet kolmessa vuodessa. Projektissa haluttiin saada ainutlaatuisen arvokkaat sanomalehtiaineistot kokonaisuutena ja historiallisena jatkumona talteen, siirtää ne mikrofilmeiltä ja happamalta, haurastuvalta sanomalehtipaperilta helposti käytettävään ja löydettävään sähköiseen muotoon.
2. Toisena tavoitteena oli välittää digitoidut aineistot mahdollisimman laajasti käyttöön sopimalla asiasta tekijänoikeusjärjestö Kopioston kanssa.
3. Kolmanneksi nähtiin tärkeänä, että digitointi mahdollistaa myös aineiston digitaalisen pitkäaikaissäilytyksen, jolla turvataan aineiston käytettävyyden tulevaisuudessa muuttuvissa laite- ja ohjelmistoympäristöissä.

Kansalliskirjasto pyrkii myös digitoinnissa kulttuurillisen kokonaiskuvan tarjoamiseen ja tasapuolisuuden toteuttamiseen.

3.2 Tulokset

3.2.1 Kaikki Suomessa julkaistut ruotsinkieliset sanomalehdet on digitoitu - noin kuusi miljoonaa sivua yli 250-vuodelta

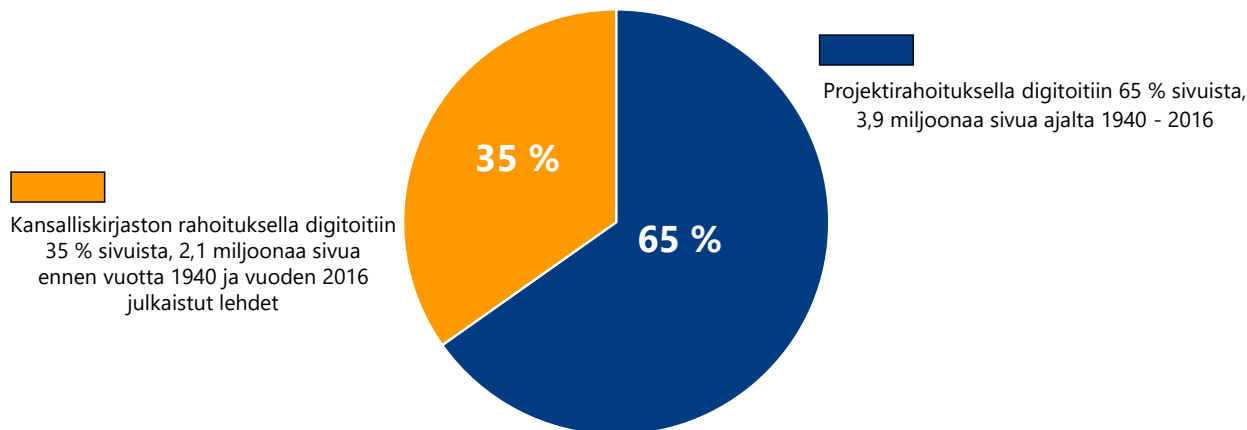
Kun Kansalliskirjaston digitointiprojekti valmistui, on kaikki Suomessa julkaistut ruotsinkieliset sanomalehdet digitoitu kautta niiden koko historian, vuodesta 1771 vuoden 2023 loppuun. Kansalliskirjasto digitoi myös jatkossa kaikki julkaistut ja vapaakappaleina saatavat sanomalehdet. Kaiken kaikkiaan ruotsinkielisiä sanomalehtiä on nyt digitaalisina käytettävissä noin 6 miljoonaa sivua yli 250-vuodelta Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi -palvelussa. Ruotsinkieliset sanomalehdet ovat noin 30 % kaikista palvelussa olevista sanomalehdistä.

Projektirahoituksella digitoitiin lehdet ajalta 1940–2016, lähes 3,9 miljoonaa sivua, 65 % kaikista digitoiduista sivuista.

Kansalliskirjaston rahoituksella digitoitiin ennen vuotta 1940 ja vuoden 2016 jälkeen julkaisut ruotsinkieliset sanomalehdet, 2,1 miljoonaa sivua, 35 % kaikista digitoiduista sivuista.

Kaikki ruotsinkieliset sanomalehdet yli 250 vuodelta noin 6 miljoonaa sivua ajalta 1771-2023 ovat nyt digitaalisina käytettävissä

Kuvio 2: Kaikki ruotsinkieliset sanomalehdet yli 250 vuodelta, ajalta 1771–2023, noin 6 miljoonaa sivua ovat käytettävissä Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa. Projektirahoituksella digitoitiin 3,9 miljoonaa sivua, lehdet ajalta 1940–2016, 65 % kaikista digitoiduista sivuista. Kansalliskirjaston rahoituksella digitoitiin ennen vuotta 1940 ja vuoden 2016 jälkeen ilmestyneet lehdet, 2,1 miljoonaa sivua, 35 % kaikista sivuista. Kuva: Pirjo Karppinen, Kansalliskirjasto.

Koronapandemia toi työskentelyyn omat haasteensa heti projektin alussa. Koronarajoitusten vuoksi lisähenkilöstön rekrytoinnit viivästyivät ja uusien laitteiden toimituksiin ja etenkin niiden asennuksiin tuli viivästyksiä. Työskentelyrajoitukset määrittivät, että yhdessä huoneessa sai työskennellä vain yksi henkilö. Työskentelytiloja ja digitointilaitteistoja järjesteltiin uudelleen vaatimusten mukaisiksi ja henkilökunnalle mahdollistettiin tietoteknisesti vaativan aineistojen jälkikäsittelyn tekeminen etätöinä kotoa käsin. Projektissa työskennellyt henkilöstö haki aktiivisesti ja vaivojaan säästämättä ratkaisuja kaikkiin eteen tulleisiin ongelmiin.

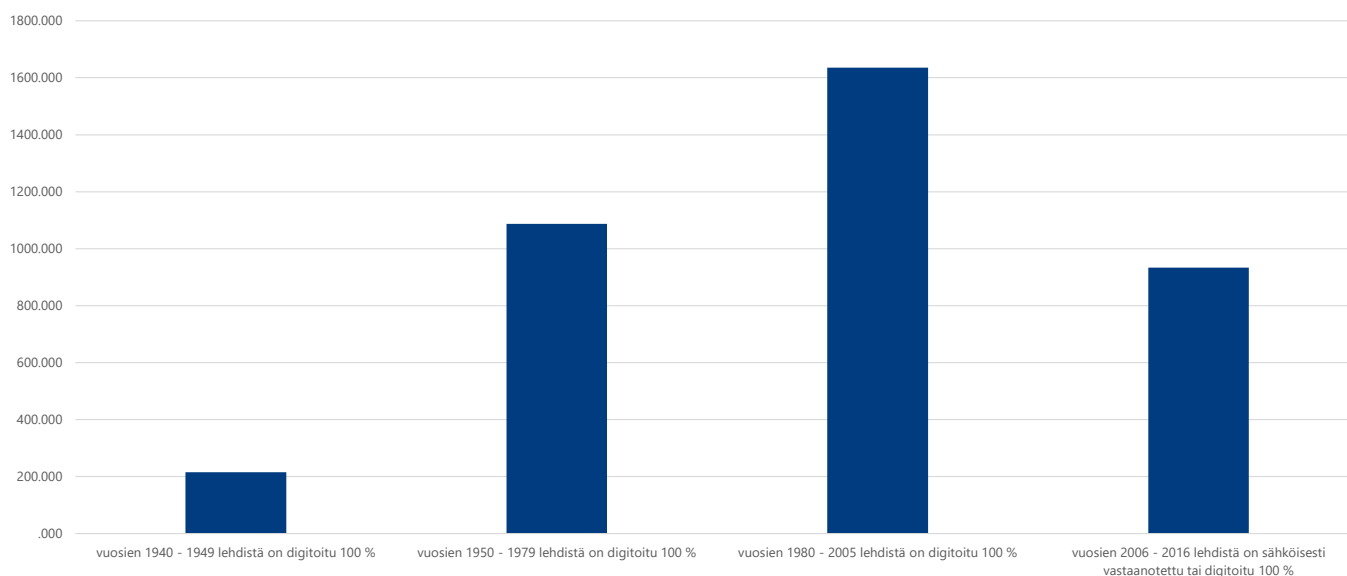
Projektirahoituksella digitoitiin 110 ruotsinkielisistä Suomessa julkaistua lehtinimekettä ajalta 1940–2016. Projektin alussa digitoitavien julkaisujen 70 nimekkeen listaan lisättiin projektin aikana ohjausryhmän yksimielisellä päätöksellä 40 nimekettä mahdollisimman kattavan kokoelman aikaansaamiseksi. Vanhin ja ensimmäinen Suomessa ilmestynyt ruotsinkielinen sanomalehti lehti on Tidningar Utgifne af et Sällskap i Åbo vuodelta 1771. Tuoreimpia digitoituja lehtiä ovat vuonna 2023 julkaistut 14 ruotsinkielistä sanomalehteä, jotka jatkavat ilmestymistään: Annon-sbladet för Kimitoön, Hufvudstadsbladet, Landsbygdens Folk, Nya Åland, Nya Östis, Pargas Kungörelser, Vasabladet, Kyrkpressen Syd-Österbotten, Västra Nyland, Åbo Underrättelser, Åland, Österbottens Tidningen ja Östnyland. Lista projektissa digitoiduista lehtinimekkeistä on liitteessä 1.

Selvittelytyötä aiheuttivat muun muassa monet samalla nimellä mutta eri aikoina ilmestyneet lehdet, katso liitteen 1 lista digitoiduista nimekkeistä. Projektissa digitoitujen 110 nimekkeen joukossa on myös joitakin Kansalliskirjastossa aikakauslehdiksi (mm. Kyrkpressen) tai kirjoiksi

(mm. Österbottniska författare, (1–4) luetteloituja nimekkeitä, joiden digitointiprosessi on erilainen kuin sanomalehtien digitointiprosessi.

Sanomalehdet vuoden 1979 loppuun asti digitoitiin harmaasävyisinä mikrofilmiltä. Neliväripainokoneet alkoivat yleistyä sanomalehtipainoissa 1970-luvun lopulla. Vuodesta 1980 eteenpäin lehdet digitoitiinkin värillisinä paperilehdistä, jotta värikuvat, kuvitukset ja lehtien yleistävä värillinen ulkoasu saatiin talletettua. Osa vanhempien lehtien mikrofilmeistä todettiin huonokuntoisiksi, joten myös osa vanhempia lehtiä digitoitiin paperilehdistä korkealaatuisen tekstintunnistuksen varmistamiseksi. Projektin päättyessä voidaan todeta, että mikrofilmiltä saatiin digitoitua vain 30 % sivuista ja paperilehdistä digitoitiin 70 % digitoitavista sivuista. Julkaisijoiden oli mahdollista halutessaan luovuttaa vuosien 2006–2016 lehtiaineistot sähköisesti Kansalliskirjastoon. Sähköisesti ilmaisena luovutuksena saatiin kuitenkin vain noin 14 000 sivua Hufvudstadsbladetin vuoden 2016 aineistoja. Näin ollen lähes kaikki vuosien 2006–2016 lehdet jouduttiin digitoimaan paperilehdistä, yli 933 000 sivua.

Projektissa digitoitiin 3,9 miljoonaa sivua ruotsinkielisiä sanomalehtiä ajalta 1940-2016

Kuvio 3: Lehtien digitoituja sivumääriä raportoitiin eri aikajaksoilta sekä lehtien erilaisen digitoititavan (mikrofilmiltä, paperilehdestä tai sähköinen luovutus) mukaan ja sopimuksissa määriteltyjen aineistojen käyttöön avaamisen aikataulun ja laajuuden (avoin yleisökäyttö - rajattu käyttö arkistoissa) vuoksi.

Kuva: Pirjo Karppinen, Kansalliskirjasto.

Digitointityön lisäksi yksittäisiä kokoelmista puuttuvia lehtinumeroita etsittiin muista kirjastoista ja arkistoista. Joistakin lehtinimekkeistä jäi vielä puuttumaan yksittäisiä lehtinumeroita. Kansalliskirjasto jatkaa niiden etsimistä kirjastoista ja arkistoista. Uusien yhä ilmestyvien sanomalehtien digitointi Kansalliskirjastossa jatkuu perustoimintana.

Projektin aikana kävi ilmi, että jopa tuoreimmatkin 2000-luvun lehtiaineistot olivat julkaisijoilla digitaalisina vain hyvin rajallisesti tallessa ja nekin osin puutteellisina. Näin digitointiprojektista tuli myös lehtiaineistojen pelastusoperaatio. On erittäin arvokasta, että kaikki Suomessa

julkaistut ruotsinkieliset lehdet on nyt tässä projektissa saatu talteen, digitoitu kattavasti ja korkealaatuisesti Kansalliskirjastossa ja avattu käyttöön tehtyjen sopimusten mukaisesti. Vanhan suomenruotsalaisen sanomalehtiaineiston tallentamisen merkitys korostui entisestään, kun Ruotsin suurin mediayhtiö Bonnier projektin aikana osti enemmistöosuuden KSF Median lehdistä kesällä 2023 ja Pohjanmaalla ilmestyvät HSS Median lehdet helmikuussa 2024.

3.2.2 Digitoidut ruotsinkieliset sanomalehdet ovat laajasti käytettävissä

Kaikki ruotsinkieliset sanomalehdet digitoitiin, jälkikäsiteltiin ja avattiin sopimusten mukaiseen käyttöön digi.kansalliskirjasto.fi -palvelussa Kansalliskirjaston Mikkelin toimipisteessä. Digitoitujen ruotsinkielisten sanomalehtien lakisäätteistä laajemmasta aineistojen käyttöön avaamisesta sovittiin tekijänoikeusjärjestö Kopioston kanssa jo ennen digitointiprojektin käynnistymistä. Eri käyttäjäryhmille oli sovittu käyttöoikeuksia eri ikäisiin aineistoihin. Tutkimuskäytössä on eniten ja tuoreinta aineistoa.

- Kaikki digitoidut ruotsinkieliset lehdet ajalta 1771–1949, yli 1,8 miljoonaa sivua ovat yleisökäytössä Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa, vaikka omalta kotikoneelta. Sopimus on voimassa vuoden 2026 loppuun.
- Digitoidut lehdet ajalta 1771–2018, yhteensä 5,6 miljoonaa sivua ovat asiakaspalvelu- ja tutkimuskäytössä paikan päällä Svenska litteratursällskapetin arkistoissa Helsingissä ja Vaasassa sekä Ahvenanmaan maakunta-arkistossa Maarianhaminassa. Sopimus on voimassa vuoden 2026 loppuun.
- Lisäksi digitoidut ruotsinkieliset lehdet ajalta 1771–2021, noin 5,8 miljoonaa sivua ovat erillisen tutkijasopimuksen perusteella käytettävissä sopimukseen liittyneissä yliopistoissa ja korkeakoulussa Suomessa. Sopimukseen kuuluvat myös suomenkieliset lehtiaineistot ja se on voimassa vuoden 2027 loppuun.
- Aivan kaikki Kansalliskirjaston digitoidut aineistot - myös tekijänoikeudenalaiset - ovat käytettävissä henkilökohtaisiin ja tutkimustarkoituksiin paikan päällä Kansalliskirjastossa ja muissa vapaakappalekirjastoissa kautta maan. Sanomalehtien lisäksi palvelussa on muun muassa aikakauslehtiä, kirjoja, karttoja, nuotteja ja pienpainatteita.

Kaikki tekijänoikeudesta vapaat digitoidut aineistot ovat ilmaiseksi yleisökäytössä digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa.

3.2.3 Kansalliskirjasto pitkäaikaissäilyttää säilyttää digitoimansa aineiston

Pitkäaikaissäilytys on digitaalisten aineistojen käytettävyyden takaamista sukupolvelta toiselle. Kansalliskirjaston vapaakappaletoimisto kertoo verkkosivuillaan, että Kansalliskirjasto säilyttää digitoimansa aineiston pitkäaikaissäilytyksen PAS-standardien mukaisesti nykyisten ja myös tulevien sukupolvien käytettäväksi. Informaation säilyminen täytyy turvata, vaikka laitteet, ohjelmistot ja tiedostomuodot vanhenevatkin ajan myötä. Säilyvyyden näkökulmasta julkaisujen elinkaari on hyvin tärkeää huomioida jo julkaisun syntyvaiheessa.

Kansalliskirjaston vapaakappaletoimisto kertoo, että Kansalliskirjaston tallentamien verkkoaineistojen ja digitoimien kulttuuriperintöaineistojen pitkäaikaissäilytys toteutetaan yhteistyössä CSC – Tieteen Tietotekniikan Keskus Oy:n kanssa, heidän tarjoamassaan kulttuuriperintö-PAS-

palvelussa. Kulttuuriperintö-PAS-palvelu on opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuriperintöorganisaatioille tarjoama digitaalisten aineistojen pitkäaikaissäilytyksen mahdollistava palvelukonaisuus. Palvelu takaa kirjastojen, arkistojen ja museoiden keskeisten kansallisten digitaalisten tietovarantojen pitkäaikaissäilyttämisen.

4 Hyödyt ja vaikuttavuus

4.1 Digitaalisena on käytettävissä kattava, 6 miljoonan sivun ainutlaatuinen sanomalehtiaineisto aikalaiskuvauksina yli 250-vuodelta

Digitoidut ruotsinkieliset sanomalehdet tarjoavat ainutlaatuisen kattavan 6 miljoonan sivun aineistokokonaisuuden tutkia yhteiskuntaa ja kulttuuria aikalaiskuvauksina yli 250-vuodelta. Maassamme ilmestyneet yli sata ruotsinkielisistä sanomalehteä ovat tallentaneet paikalliset, alueelliset ja valtakunnan ajankohtaiset uutiset ja tapahtumat lyhyesti ja selkeästi ainutlaatuisina aikalaiskuvauksina. Suomessa sanomalehdissä on käsitelty hyvin laajasti yhteiskunnan eri osa-alueita, olivat ne sitten politiikkaa, taloutta, tiedettä, urheilua, liikennettä, kulttuuria, taidetta, rakentamista, mainoksia tai yksityishenkilöiden toimia, muun muassa nimityksiä virkoihin, kihlauksia ja vihkimisiä, syntymä- ja kuolinilmoituksia.

4.2 Kaikki ruotsinkieliset sanomalehdet ovat turvallisesti tallessa digitaalisina

Digitoidut ruotsinkieliset sanomalehdet, noin kuusi miljoonaa sivua ovat nyt tallessa helposti käytettävissä ja löydettävissä korkealaatuisessa digitaalisessa muodossa Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa. Kansalliskirjasto digitoi myös jatkossa ilmestyvät ja vapaakappaleina saatavat sanomalehdet. Projektista tuli myös pelastusoperaatio, kun jopa tuoreimmatkin 2000-luvun lehtiaineistot olivat julkaisijoilla digitaalisina vain hyvin rajallisesti tallessa ja nekin puutteellisina. Projektin aikana Ruotsin suurin mediayhtiö Bonnier News osti enemmistöosuuden KSF Mediasta, jonka julkaisuihin kuuluvat mm. Hufvudstadsbladet, Västra Nyland, Östnyland sekä Pohjanmaalla sanomalehtiä julkaisevan HSS Median.

4.3 Digitoidut aineistot on avattu laajasti käyttöön lain ja sopimusten mukaisesti

Digitoidut aineistot on voitu välittää lakisäätteistä laajemmin yleisö- ja tutkimuskäyttöön sopimalla asiasta tekijänoikeusjärjestö Kopioston kanssa. Tarkemmin s.8, kohta 3.2.2 Tekijänoikeuksista sopiminen tekijänoikeusjärjestön kanssa on Suomessa mahdollista Opetus- ja kulttuuriministeriön sopimuslisenssijärjestelmän kautta. Kopioston myöntämät käyttöluvut perustuvat saatujen valtuutusten lisäksi sopimuslisenssiin.

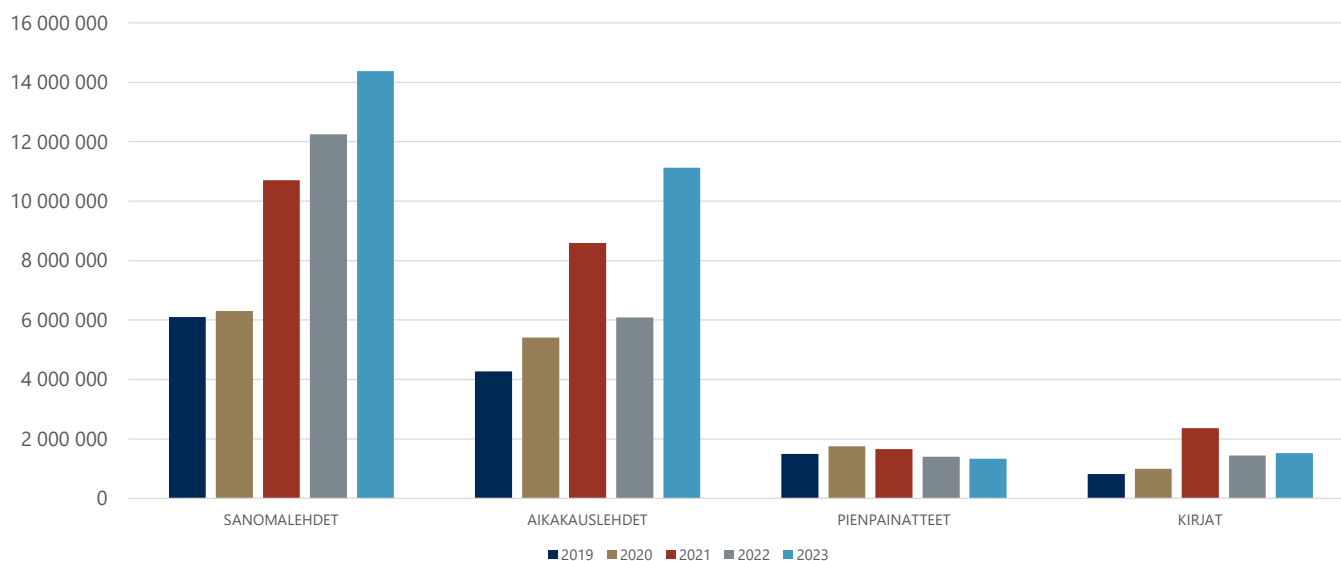
4.4 Kansalliskirjasto pitkäaikaissäilyttää digitoimansa aineiston

Aineiston digitointi Kansalliskirjastossa mahdollistaa aineiston pitkäaikaissäilytyksen, jolla turvataan aineiston käytettävyys myös tulevaisuuden muuttuvissa laite- ja ohjelmistoympäristöissä. Tarkemmin s.9, kohta 3.2.3.

4.5 Digitoitujen sanomalehtiaineistojen käyttö on laajaa ja se kasvaa

Sanomalehdet ovat digi.kansalliskirjasto.fi -palvelun eniten käytettyjä aineistoja. Digitaalisiin aineistoihin voi tehdä monipuolisesti erilaisia hakuja lehtien sisältöön ja kuvailutietoihin. Kuviosta 4 nähdään että sanomalehtien käyttö kasvaa on kasvanut vuosittain. Käytön on huomattu kasvavan, kun uusia digitoituja sivuja tulee käyttäjien saataville.

Käytetyt aineistot digi.kansalliskirjasto.fi -palvelussa (sivukäyttö, miljoonia: sanoma- ja aikakauslehdet, pienpainatteet, kirjat, sis. bots)

Kuvio 4: Sanoma- ja aikakauslehtien käyttö kasvaa ja ne ovat digi.kansalliskirjasto.fi -palvelun käytetyimpiä aineistoja. Kuvion käyttöluvuissa on mukana useilla eri kielillä olevat aineistot. Kuva: Tuula Pääkkönen, Kansalliskirjasto.

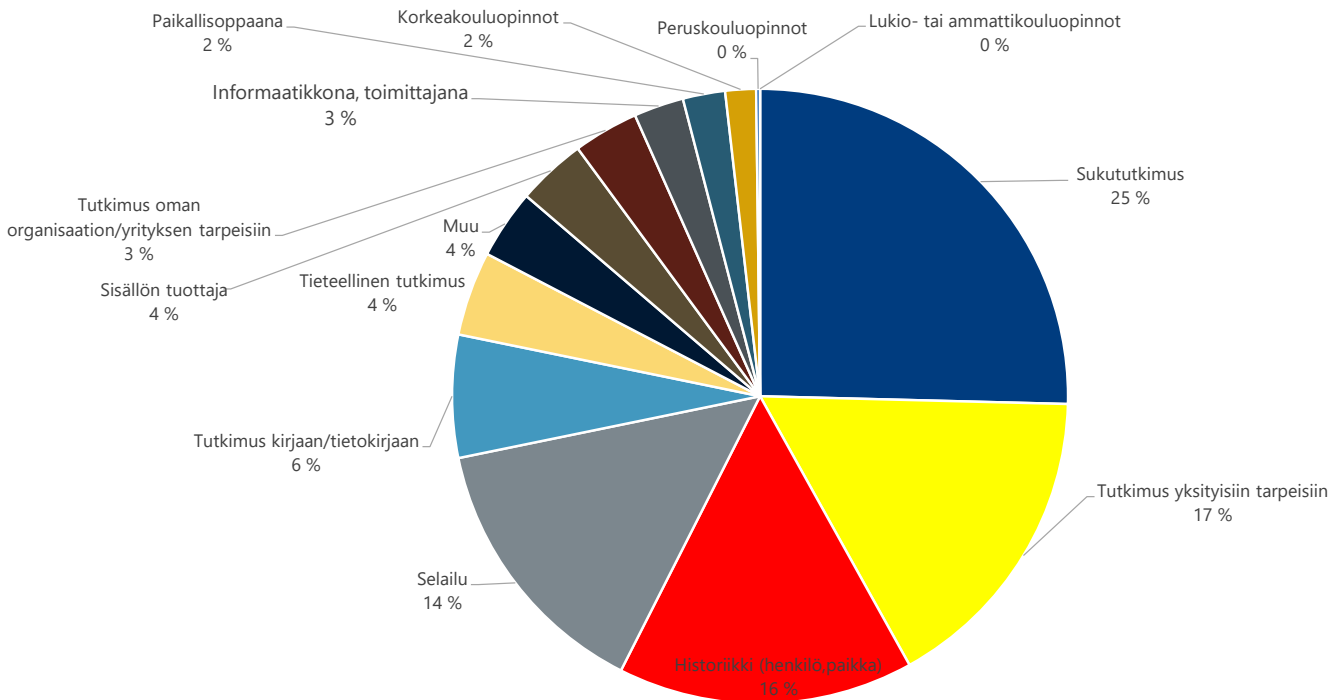
Digitoituja aineistoja käytetään laajasti tutkimuksessa ja opetuksessa. Vuosina 2022 ja 2023 digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun aineistoja ladattiin 18,1 miljoonaa ja 16,3 miljoonaa kertaa.

4.6 Digitoitujen sanomalehtiaineistojen käyttäjien ja käyttötarkoitusten laaja kirjo kertoo aineistojen monipuolisesta käyttötarpeesta yhteiskunnassa

Digitointiprojekteja voidaan tarkastella kulttuuriperinnön yleisen tallentamisen ohella myös yhteiskunnallisen tiedon käyttöön avaamisen näkökulmasta. Sanomalehdillä on päivittäin ja pitkinä aikasarjoina ilmestyvinä julkaisuina merkittävä rooli aikansa näkökulmien avaajana ja tulkitsijana. Sanomalehdet muodostavat tutkimukselle pitkän jatkumon ja kiinnostavan ja monipuolisen kokonaisuuden. Digitoitujen lehtiaineistojen merkitys tutkimusaineistona kasvaa yhteiskuntatieteissä ja humanistisilla aloilla. Sanomalehtien kautta avautuu ajankuva myös poliittisine jännitteineen elävästi tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käyttöön.

Kuviossa 5 nähdään vuonna 2022 tehdyn käyttäjätutkimuksesta saadun tiedon pohjalta Kansalliskirjaston digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun käyttäjien monia erilaisia aineistojen käyttötarkoituksia. Tutkimuksen mukaan sukututkimus, tutkimus muihin yksityisiin ja historiikkitarpeisiin ovat yleisimmät digi.kansalliskirjasto.fi -palvelussa olevien aineistojen monista käyttötarkoituksista.

Vuonna 2022 toteutetun käyttäjätutkimuksen mukaan sukututkimus ja muu tutkimus omiin ja historian tutkimustarkoituksiin ovat yleisimmät digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun käyttötarkoitukset

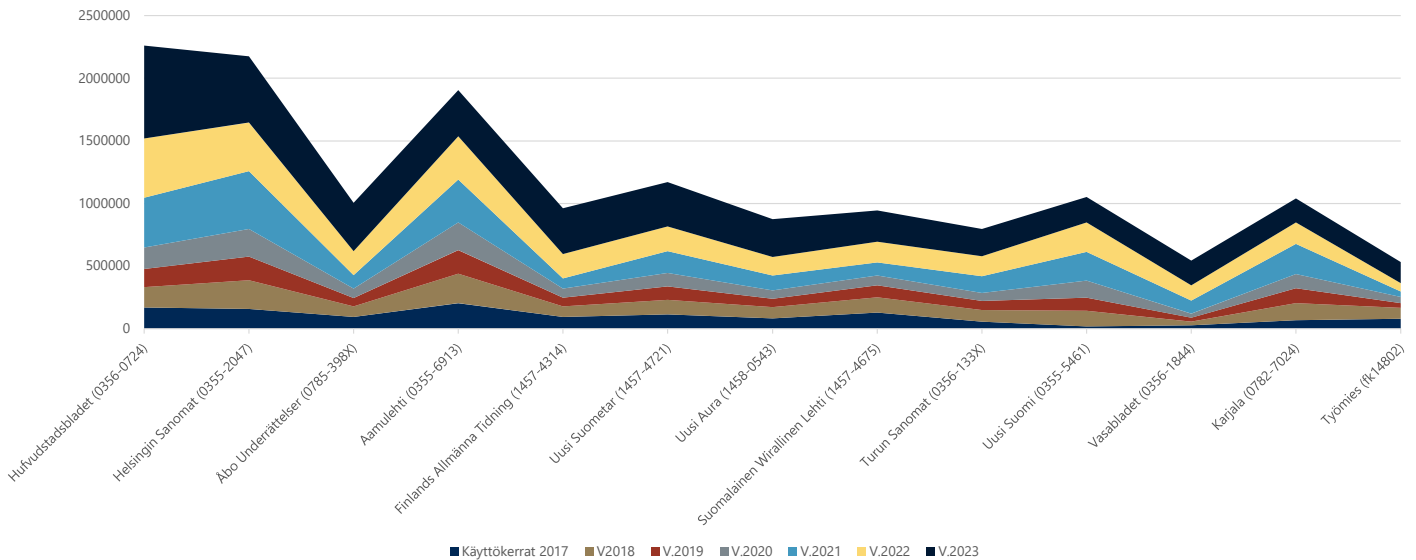

Kuvio 5: Vuonna 2022 toteutetun käyttäjätutkimuksen mukaan sukututkimus, tutkimus yksityisiin ja historiikitarpeisiin ovat yleisimmät digi.kansalliskirjasto.fi -palvelun käyttötarkoitukset. Kuva: Tuula Pääkkönen, Kansalliskirjasto.

Seuraava digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun käyttäjätutkimus tehdään syksyllä 2024. On mielenkiintoista nähdä, onko käyttäjäkunnassa tapahtunut muutoksia kahden vuoden takaisen tutkimuksen tulokseen verrattuna. Sanomalehtiaineistojen digitointi ja niiden laajempaa käyttöön välittäminen kansalaisten, tutkimuksen, opetuksen, yhteiskunnan ja vapaan sivistystyön käyttöön on hyvin tärkeää. Digitoitujen aineistojen käytön kasvu ja käyttäjäkyselyissä esiin tullut käyttökohdeiden monipuolinen kirjo kertovat suuresta tarpeesta saada laajoja lehtiaineistoja digitaalisina tutkijoiden ja kansalaisten käyttöön.

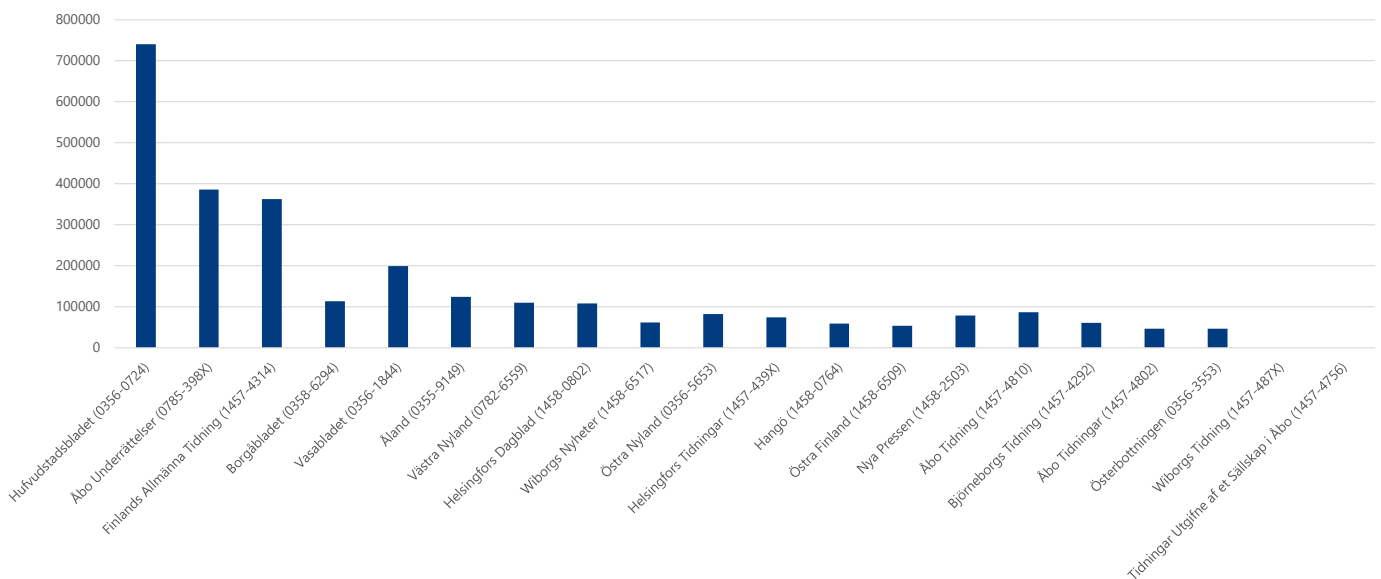
Kolme vuotta kestänyt projekti on ollut yleisömenestys. Hufvudstadsbladet oli sekä vuonna 2022 että vuonna 2023 koko digi.kansalliskirjasto.fi -palvelun käytetyin sanomalehti. 20 käytetyimmän lehden joukossa on peräti viisi ruotsinkielistä lehteä, Hufvudstadsbladet, Åbo Underrättelser, Finlands Allmänna Tidning, Vasabladet ja Ålandstidningen.

Vuonna 2023 oli 20 eniten käytetyn lehden joukossa oli 5 ruotsinkielistä lehteä – HBL oli käytetyin lehti sekä vuonna 2022 että vuonna 2023

Kuvio 6: Ruotsinkieliset sanomalehdet ovat nousseet digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun käytetyimpien sanomalehtien joukkoon. Vuonna 2023 käytetyimmän 20 sanomalehden joukossa oli peräti viisi ruotsinkielistä sanomalehteä. Hufvudstadsbladet oli käytetyin lehti sekä 2022 että 2023. Kuva: Tuula Pääkkönen, Kansalliskirjasto.

Eniten käytetyt ruotsinkieliset sanomalehdet digi.kansalliskirjasto.fi-palvelussa vuonna 2023

Kuvio 7: Hufvudstadsbladetin lisäksi käytetyimpiä lehtiä olivat muun muassa Åbo Underrättelser, Finlands Allmänna Tidning, Vasabladet, Åland, Västra Nyland, Borgåbladet ja Helsingfors Dagbladet. Kuva: Tuula Pääkkönen, Kansalliskirjasto.

4.7 Viestinnästä muodostui oleellinen osa projektia

Projektille laadittiin heti projektin alkaessa viestintäsuunnitelma, jota päivitettiin säännöllisesti. Aktiivinen viestintä muodostui tärkeäksi osaksi projektia. Rahoittajille ja ohjausryhmälle raportoitiin säännöllisesti projektin etenemisestä. Rakentava, vuorovaikutteinen kommunikointi ohjausryhmän, projektiryhmän ja projektihenkilöstön kanssa oli avaintekijä, jotta löydettiin ratkaisut koronaviruspandemian aiheuttamien projektin etenemiseen vaikuttavien muutosten voittamiseksi ja projekti saatiin onnistuneesti päätökseen.

Viestintä tehtiin yhteistyössä SLS:n, Kansalliskirjaston ja Ålands landskapsarkiv'n kanssa ja viestintä tavoitti yleisönsä oikein hyvin.

Projektilla on verkossa oma projektisivu, jossa kerrotaan projektista ja jossa projektin loppuraportti julkaistaan kesällä 2024. Mediatiedotteita digitoinnin etenemisestä ja aineiston käyttöön avaamisesta julkaistiin säännöllisesti ja ne saivat hyvin näkyvyyttä sekä lehdistä että sosiaalisessa mediassa. Mediatiedotteet ovat linkkeinä lähdeluettelossa.

Artikkeleita ja haastatteluja projektista on julkaistu useissa medioissa, muun muassa HSS-Media, Yle Mikkeli, Yle Huvudstadsregionen-Radio Vega, Hufvudstadsbladet, Taloussanomat, Syd-Österbotten, Turun Sanomat, Åbo Underrättelser ja Åland. Artikkeleita on julkaistu myös mm. MUC-Mikkelin yliopistokeskuksen lehdessä, XAMK:n julkaisemassa digitointiprojektiooppaassa, Källan-lehdessä, Rotunda-lehdessä ja vuosittain Kansalliskirjaston vuosikertomuksissa ja -raporteissa. Kansalliskirjaston Tietolinja- verkkolehdessä 1/2024, 19.6.2024 julkaistiin tuorein artikkeli ruotsinkielisten sanomalehtien digitointiprojektista.

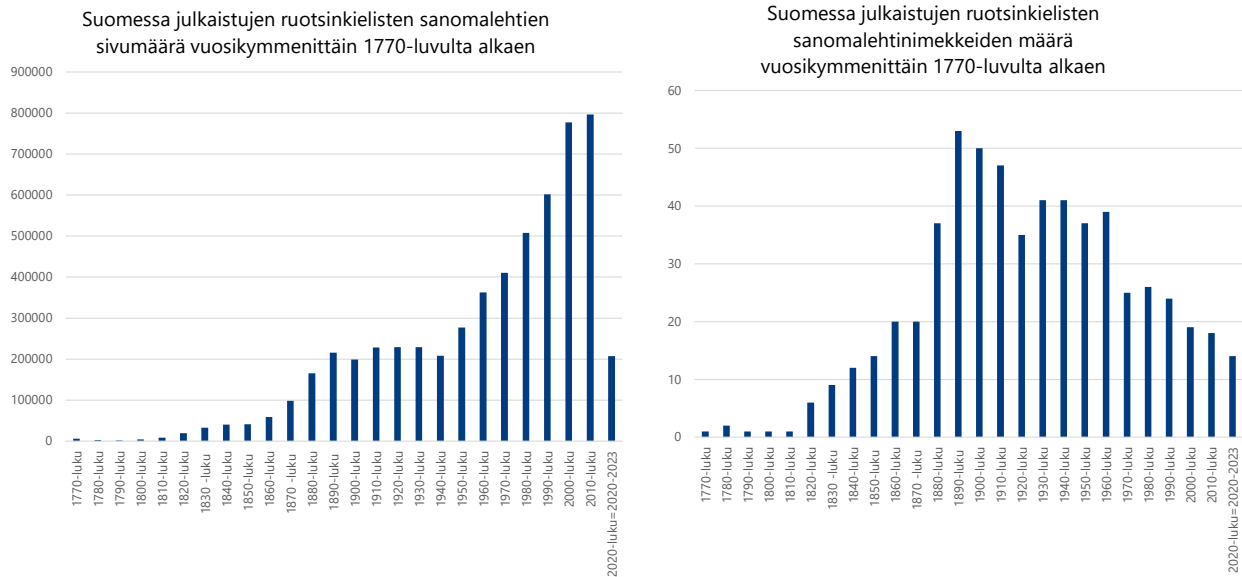
Digitoidut ruotsinkieliset sanomalehdet Suomessa -hyödyksi ja huviksi! -kansainvälinen seminaari järjestettiin 31.8.2023 Helsingissä. Se keräsi yli 100 osallistujaa Suomesta ja Pohjoismaista. Seminaaritallenne on katsottavissa YouTube kanavalla lähdetiedoissa olevasta linkistä.

Suomen Sukututkimusseuran ruotsinkieliselle yleisölle suunnatussa seminaarissa "Seminarium" SLS:n arkistonjohtaja Kristina Linnovaara ja Sukututkimuspäivillä 16.3.2024 Kansalliskirjaston tietojärjestelmäasiantuntija Tuula Pääkkönen pitivät esitelmät projektissa digitoiduista aineistoista ja niiden käytöstä.

Maaliskuussa 2024 järjestettiin ruotsinkielinen digi.kansalliskirjasto.fi -palvelun avoin käyttäjäkoulutus verkossa, jossa tuli noin 100 osallistujaa eri puolilta Suomea sekä Ruotsista. Kansalliskirjaston yleisölle järjestämässä avoimissa, verkossa kaksi kertaa vuodessa pidettävissä digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun käyttökoulutuksissa ruotsinkieliset lehdet nostetaan aina esiin.

Projektipäällikkö Pirjo Karppinen esitteli projektin 2024 IFLA International News Media Conference:ssa 29.-31.5.2024 Tanskan Århusissa. IFLA on kirjastojen kansainvälinen kattojärjestö (International Federation of Library Associations and Institutions), johon kuuluu noin 150 jäsentä 150 maasta.

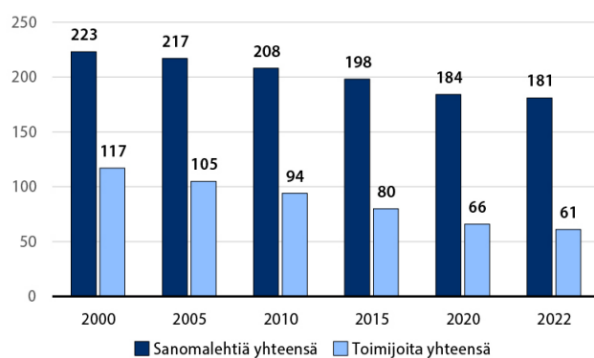
Suomessa julkaistujen ruotsinkielisten sanomalehtien yhteenlaskettu sivumäärä kasvoi voimakkaasti 1950-luvulta lähtien, julkaisujen nimekkeiden määrä laski

Kuvio 8: Suomessa julkaistujen ruotsinkielisten sanomalehtien sivumäärä ja nimekkeiden määrä vuosikymmenittäin, 1770-luvulta 2020-luvulle. Lehtien yhteenlaskettu sivumäärä on kasvanut voimakkaasti 1950-luvulta lähtien, mutta julkaistujen lehtinimekkeiden on laskenut pitkään. Kuva: Pirjo Karppinen, Kansalliskirjasto.

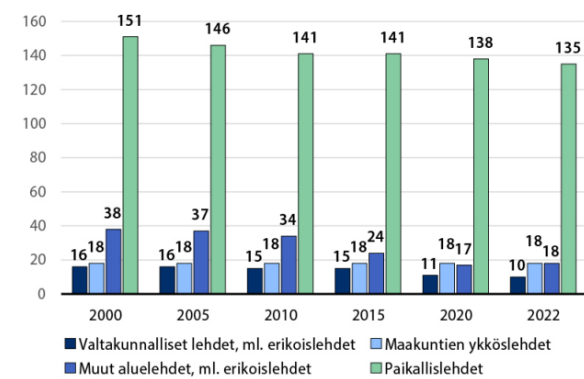
Tuoreen valtionhallinnon teettämän selvityksen mukaan sanomalehtien ja toimijoiden määrä Suomessa on 2000-luvulla laskenut ja keskittymisen trendi tulee jatkumaan. Sanomalehdistön runsaus Suomessa on kaventunut ja vienyt kohti yhä keskittyneempää toimialarakennetta.

Kuvio 8. Sanomalehtien ja toimijoiden määrä 2000–2022

Lähde: Laskettu Uutismedian liiton tilastoista.

Kuvio 9. Sanomalehtien määrän kehitys lehtiryhmittäin 2000–2022

Lähde: Laskettu Uutismedian liiton tilastoista.

Kuvio 9: Sanomalehtien ja toimijoiden määrän sekä sanomalehtien määrän kehitys lehtiryhmittäin 2000–2022. Kuva: Lehtisaari, K. et al., 2024, s. 44.

Olisi arvokasta saada myös maamme runsas, monipuolinen ja vuosisatainen suomenkielisissä sanomalehdissä julkaistu historia ja kulttuuriperintöaineisto digitoitua, kuten ruotsinkielinen Suomessa julkaistu koko sanomalehdistö nyt on esimerkillisesti yhteistyössä toimien digitoitu turvallisesti talteen.

5 Lopuksi

Kansalliskirjaston säilyttää kansallisen julkaisutuotannon kulttuuriperinnön.

Kansalliskirjasto digitoi kokoelmiinsa kuuluvia tai niihin luovutettavia aineistoja resurssiensa ja Kansalliskirjaston digitointiohjelman 2021–2024 mukaan. Nyt Kansalliskirjastossa digitoidaan perusrahoituksella 1940-luvun sanomalehtiä. Ilman täydentävää rahoitusta voi kestää jopa kymmeniä vuosia ennen kuin kaikki vanhat sanomalehdet saadaan digitoitua. Täydentävällä digitointiin kohdistetulla erillisrahoituksella on siksi digitointituotannossa erittäin suuri merkitys. Yhteistyössä julkaisijoiden, rahastojen, säätiöiden ja kumppanien kanssa Kansalliskirjasto voi nopeuttaa kulttuuriperintöaineistojen digitointia, turvata aineistojen säilymisen ja edistää digitoitujen aineistojen käyttöön välittämistä.

Tavoitteena on tuottaa tutkimukselle kattavia aineistokokonaisuuksia ja varmistaa, että yhteiskunnan kulttuurinen monimuotoisuus ja -kielisyys tulevat sisällöissä huomioiduksi. Nyt digitoituidut ruotsinkieliset sanomalehdet sekä työväenlehtien laaja digitointi, Helsingin Sanomien, Iltä-Sanomien, Maaseudun Tulevaisuuden, Uuden Suomen, Etelä-Suomen Sanomien ja Länsi-Savon digitointi heijastavat monipuolisesti ja moniarvoisesti yhteiskunnan eri ääniä. Kansalliskirjasto pyrkii myös digitoinnissa kulttuurillisen kokonaiskuvan tarjoamiseen ja tasapuolisuuden toteuttamiseen.

Näin laajat ja vaativat digitointiprojektit onnistuvat vain hyvässä yhteistyössä kumppanien kanssa ja heidän myöntämänsä rahoituksen tuella. Suuri ja lämmin kiitos kuuluu kahdeksalle ruotsinkieliselle säätiölle: Svenska kulturfonden, Svenska litteratursällskapet i Finland, Föreningen Konstsamfundet, Stiftelsen Tre Smeder, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Åbo Akademin säätiö, Svenska folkskolans vänner ja Harry Schaumans Stiftelse, jotka yhteensä 1 850 000 euron apurahoilla mahdollistivat lehtien digitoinnin ja niiden käyttöön avaamisen kolmessa vuodessa.

Suuret kiitokset puuttuvia lehtiä Kansalliskirjastolle lahjoittaneelle Åbo Akademin kirjastolle, sekä kokoelmistaan digitointia varten Kansalliskirjastolle lainanneille Vaasan kaupunginkirjastolle, Vaasan työväenmuseolle, Närpiön kaupunginkirjastolle, Vöyrin kirjastolle, HSS Median Syd-Österbottenin arkistolle, Hufvudstadsbladetin arkistolle ja Östnyland-lehden arkistolle. Kiitokset myös niille monille kirjastoille ja arkistoille, jotka tutkivat kokoelmiaan kyselymme perusteella, mutta joista puuttuvia lehtiä ei kuitenkaan löytynyt.

Suomen ruotsinkielisten sanomalehtien digitointi ja käyttöön avaaminen ovat merkittävä askel kohti suomenruotsalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä ja sen laajempaa saatavuutta. Projektissa digitoitu mittava sanomalehtiaineisto tarjoaa muun muassa sukututkijoille, historioitsijoille, kielitieteilijöille ja kansalaisille arvokkaan kulttuurisen aarreaitan. Aineisto kertoo maamme kaksikielisen historian rikkaudesta, jokapäiväisestä elämästä, kulttuurista ja yhteiskunnasta, koska aineisto kattaa kaikki elämän ja tieteiden osa-alueet aikalaiskuvauksina yli 250-vuodelta.

Digitoitujen aineistojen avulla suomenruotsalaisuus nousee entistä selkeämmin esille osana Suomen kulttuurihistoriaa. Kaikkien Suomessa ilmestyneiden ruotsinkielisten sanomalehtien digitointi on huomattava kulttuuriteko menneisyyden aarteiden tallettamiseksi sekä nykyisten että tulevien sukupolvien käyttöön. Digitoitujen aineistojen avulla suomenruotsalaisuus nousee entistä selkeämmin esille osana Suomen kulttuurihistoriaa.

Lähteet

- Dahlström, S. 2024. Svenska folkskolans vänners tidning *SFV-Magasinet*. (2024) Nationalbiblioteket samlade hela den finlandssvenska tidningshistorien: "Nu är tidningarna i tryggt förvar". <https://www.sfv.fi/sv/aktuellt/article-143057-90326-nationalbiblioteket-samlade-den-finlandssvenska-tidningshistorien-nu-ar-tidningarna-i-tryggt-forvar>
- Harmanen, M., Oker-Blom G. Opetushallitus. (2024). Suomen kieli ja kirjallisuus. Viitattu 13.6.2024. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/suomen-kieli-ja-kirjallisuus>
- IFLA. 2024 IFLA International News Media Conference Aarhus. Esitelmät tulevat verkkosivuille kesän 2024 aikana. [2024 IFLA International News Media Conference - Aarhus | For professionals \(kb.dk\)](https://www.ifla.org/press/2024/06/24-ifla-international-news-media-conference-aarhus-for-professionals)
- Kansalliskirjasto. Julkaisutilasto. Suomessa ilmestyvät sanomalehdet. Viitattu 14.6.2024. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/123266/Julkaisutilasto%20Sanomalehdet%201999-.pdf>
- Kansalliskirjasto. (2024). Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot. digi.kansalliskirjasto.fi-palvelu: <https://digi.kansalliskirjasto.fi>
- Kansalliskirjasto. (2024). Kansalliskirjaston digitointiohjelma 2021–2024. Pysyvä osoite: [Kansalliskirjaston digitointiohjelma 2021–2024 - Doria](https://www.doria.fi/handle/10024/123266)
- Kansalliskirjasto. Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot. Tilastot. Viitattu: 12.6.2024. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/stats>
- Kansalliskirjasto. Mediatiedote, "Digitoidun lehtiaineiston tutkimuskäyttö jatkuu vuosina 2023–2027". (julkaistu 29.11.2022) viitattu 12.6.2024. <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/uutiset/digitoidun-lehtiaineiston-tutkimuskaytto-jatkuu-vuosina-2023-2027>
- Kansalliskirjasto. Projektista julkaistut mediatiedotteet. <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/uutiset/kaikki-suomessa-julkaistut-ruotsinkieliset-sanomalehdet-nyt-digitoitu-hufvudstadsbladet> (julkaistu 14.2.2024). Viitattu: 12.6.2024.
- <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/uutiset/digitoiduista-ruotsinkielisista-sanomalehdista-tuli-yleisomenestys> (julkaistu 14.11.2022). Viitattu: 12.6.2024.
- <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/uutiset/kaikki-suomessa-julkaistut-ruotsinkieliset-sanomalehdet-digitoidaan-vuoteen-2024-mennessa> (julkaistu 15.12.2020). Viitattu: 12.6.2024.
- Kansalliskirjasto. (2024). Vapaakappalekirjastot Suomessa. Viitattu: 12.6.2024. Saantitapa: <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/vapaakappaletoimisto/palvelun-kuvaus-ja-ohjeet>

Kansalliskirjasto. Vapaakappaletoimisto. Verkkoaineistot. Pitkäaikaissäilytys. Viitattu 14.6.2024. <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/vapaakappaletoimisto/verkkoaineistot/pitkaaikaissailytys>

Kansalliskirjasto. Yhteistyö ja kumppanuudet. Projektit. Projektin loppuraportti julkaistaan kesän 2024 aikana. <https://www.kansalliskirjasto.fi/en/projects/digitisation-and-deployment-swedish-language-newspapers>

Karppinen P. (2024). Koko Suomen ruotsinkielinen sanomalehdistö yli 250 vuodelta – nyt käytössä digitaalisesti. *Tietolinja*, 2024(1). Pysyvä osoite: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024061854511>

Karppinen P & Linnovaara K (2021). Löydä historia sanomalehtien sivuilta – digitaalisesti. *Tietolinja*, 2021(1). Pysyvä osoite: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021061938983>

Kopioisto. 2024. Valtuutusten tukena sopimuslisenssi. Viitattu 18.6.2024: <https://www.kopioisto.fi/kopioisto/tekijoille-ja-kustantajille/kopioisto-valtuutukset/valtuutusten-tukena-sopimuslisenssi/>

Landor, S. (2022): *Källan*, 2022 (1): Dyk ner i tidningskatten s. 9. <https://www.sls.fi/wp-content/uploads/2023/09/Kallan-20221.pdf>

Lehtisaari, K., Grönlund, M., Hellman, H., Ranti, T., Suikkanen R. (2024). *Median keskittyminen ja mediasisältöjen moninaisuus Suomessa*. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki 2024. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2024:6. [Median keskittyminen ja mediasisältöjen moninaisuus Suomessa \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/median-keskittyminen-ja-mediasisalttojen-moninaisuus-suomessa)

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2024. Sopimuslisenssijärjestöt ja niiden hyväksyminen, Viitattu 18.6.2024: <https://okm.fi/sopimuslisenssit>

Pääkkönen, T. (2022). *Syvään päähän: Digi.kansalliskirjasto.fi-palvelun käyttäjäkyselyn tuloksia*. *Tietolinja*, 2022(1). <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022061546944>

Reuters Institute. University of Oxford. Digital News Report 2024, Finland s.78-79. Viitattu 17.6.2024 <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2024-06/DNR%202024%20Final%20lo-res-compressed.pdf>

Suomen sukututkimusseura. Tallenne ruotsinkielisestä seminaarista Seminarium on jäsenten katsottavissa. <https://www.genealogia.fi/seminarium/>

Tilastokeskus. Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [viitattu: 14.6.2024]. Saantitapa: [Väestö ja yhteiskunta | Tilastokeskus \(stat.fi\)](https://www.stat.fi/vaestojajayhteiskunta)

Tutkijaseminaari 31.8.2023 Helsingissä. *Digitoidut ruotsinkieliset sanomalehdet Suomessa -hyödyksi ja huviksi!* Seminaaritallenne. Järjestäjät SLS ja Kansalliskirjasto. Haettu 14.6.2024. Saatavilla <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/uutiset/digitoidut-ruotsinkieliset-sanomalehdet-suomessa-hyodyksi-ja-huviksi-seminari-nyt>

Uutismedian liitto ry. Sanomalehtitieto. Sanomalehtien lukeminen. [viitattu: 14.6.2024]. Saantitapa: <https://www.uutismediat.fi/sanomalehtitieto/sanomalehtien-lukeminen/>

Visit Åland. Viitattu: 14.6.2024. Saantitapa: <https://visitaland.com/fi/kaytannon-tietoa/kieli-ja-murre/>

Liitteet

Liite 1: Projektissa digitoidut ruotsinkieliset sanomalehtinimekkeet ajalta 1940–2016. Ennen vuotta 1940 ja vuoden 2016 jälkeen julkaistut lehdet on digitoitu Kansalliskirjaston rahoituksella.

	Nimeke	fk / ISSN	ilmes- tynyt alkaen	ilmesty- nyt asti
0	Aftonposten	1458-0713	1895	1900
1	Aftonposten	fk10006	1944	1945
2	Annonsbladet för Kimito Bygden	0782-7105	1970	2015
3	Annonsbladet för Kimito, Dragsfjärd, Västanfjärd och Hitis	fk11010	1925	1970
4	Annonsbladet för Kimitoön	2343-5380	2016	jatkaa
5	Arbetarbladet	0789-8274	1971	2009
6	Arbetarbladet	fk10000	1919	1948
7	Arbetarbladet-Svenska Demokraten	fk10001	1949	1958
8	Björneborgs Tidning	1457-4292	1930	1965
9	Borgåbladet	0358-6294	1860	2015
10	Dagens Tidning	2242-1009	2010	2011
11	Fiskarbladet	fk16621	1956	1970
12	Folktidningen	fk10057	1944	1947
13	Folktidningen Ny Tid	0357-1548	1958	1997
14	Folkviljan	fk10058	1936	1939
15	Hangö	1458-0764	1890	1940
16	Hangö	1458-0780	1941	1971
17	Hangöbon	1458-0772	1941	1941
18	Hangötidningen	0789-8193	1972	2020
19	Hufvudstadsbladet	0356-0724	1864	jatkaa
20	Hufvudstadsbladet. Aftonupplaga	fk27003	1944	1944
21	Jakobstads Tidning	0782-5528	1937	2008
22	Kaskö Tidning	1235-8355	1914	1963
23	Kimitobygden	fk14922	1931	1931
24	Kommunalbladet	fk10219	1938	1944
25	Kotka Nyheter	fk14981	1897	1969
26	Kristinestads Tidning	0780-5063	1983	2002
27	Landsbygden	fk14923	1935	1936
28	Landsbygdens Folk	0023-8015	1947	jatkaa
29	Lantmannabladet	fk11496	1936	1970
30	Nord-Österbotten	fk10304	1943	1945
31	Ny Tid	1456-0526	1947	1958
32	Ny Tid	1456-0518	1998	2014
33	Nya Nyland	fk10309	1948	1949
34	Nya Pressen	fk11688	1945	1974
35	Nya Veckobladet	fk14925	1938	1938

36	Nya Åland	0359-1441	1981	jatkaa
37	Nyland	fk10314	1922	1947
38	Nya ÖB	2343-4783	2015	2017
39	Nya Östis	2343-2403	2015	jatkaa
40	Närpes-Övermark-Kaskö Tidning	1235-8363	1964	1967
41	Närpes Tidning	0789-8371	1968	1980
42	Pargas Kungörelser	0785-3998	1917	jatkaa
43	Pedersöre	fk10334	1915	1930
44	Pedersöre-Jakobstads Tidning	fk10335	1931	1937
45	Regionbladet-Karjaan Seutu	1235-824X	1991	1992
46	Svensk Botten	fk14756	1937	1944
47	Svenska Demokraten	0789-8266	1958	1971
48	Svenska Finland	fk14751	1935	1945
49	Svenska Pessen	fk14752	1922	1944
50	Syd-Österbotten	0358-2434	1983	
51	Syd-Österbotten	0789-8363	1903	1980
52	Syd-Österbotten - Närpes Tidning	0789-838X	1980	1982
53	Tammerfors Aftonblad	1458-8579	1916	1972
54	Vasabladet	0356-1844	1856	jatkaa
55	Wasa-Posten	fk14864	1898	1932
56	Wiborgs Nyheter	1458-6517	1899	1939
57	Vår Lördagskväll	fk16336	1949	1970
58	Västnyländska Regionbladet	1235-8460	1987	1991
59	Västra Nyland	0782-6559	1889	jatkaa
60	Åbo Underrättelser	0785-398X	1824	jatkaa
61	Åland	0355-9149	1891	jatkaa
62	Österbottens Bondetidning	fk14911	1926	1932
63	Österbottens Dagblad	fk14912	1932	1933
64	Österbottens Tidningen	1797-5492	2008	jatkaa
65	Österbottningen	0356-3553	1898	2008
66	Österbottniska Kuriren	fk20011	1959	1961
67	Österbottniska Posten	1458-8803	1883	1985
68	Österbottniska Pressen	fk14915	1934	1935
69	Östnyland	2342-7728	2015	jatkaa
70	Östra Nyland	0356-5653	1881	2015
71	Arbetartidningen Enhet	0356-164X	1973	1988
72	Kimitonejden	fk14622	1983	1994
73	Appell	fk14939	1945	1969
74	Församlingsbladet	fk04746	1922	1969
75	Hakkorset	fk00430	1933	1934
76	Nya Hangö	1235-9289	1992	1992
77	Övermarks Tidning	1235-8398	1958	1964
78	Xtra	1797-9021	2008	2009
79	Malmens Marknad	fk15549	1982	2008
80	Aktuellt	fk20714	1956	1956
81	Ankan	fk11035	1958	1967
82	Vasa - köp spar - köp	fk16278	1966	1972
83	Blajmomman	fk20223	1959	1959
84	Fria Åland	0780-8704	1983	1987

85	Front-kuriren	fk00373	1944	1944
86	Helsingfors aftonblad	1238-0164	1994	1995
87	Wasa posten	0787-9598	1990	1990
88	Karelens kurir	fk00374	1941	1943
89	Kronoby-spalteliten	fk20861	1957	1957
90	Kulturoxen	fk11407	1966	1970
91	Landsbefolkningens tidning	fk20365	1958	1958
92	Mellan-Nyland	0786-2644	1987	1991
93	Nu	k16887	1961	1962
94	Nuda veritas	fk11668	1965	1965
95	Ny tid	fk31538	1940	1940
96	Nuet och vi	fk23821	1953	1953
97	Nya Finland	fk25016	1942	1942
98	Nya Kristinestads tidning	0780-5063	1983	2002
99	Närpes tidning	0356-2689	1961	1964
100	Puffen	fk11800	1955	1968
101	Raisio	fk20021	1958	1961
102	Skyddskårens huvudstabs orderblad	fk31270	1920	1940
103	Sparbanksinformation för Korsholm och Kvevlax	fk11989	1966	1967
104	Svensk vakt	fk31371	1940	1940
105	Svenska nattbladet	fk17113	1959	1969
106	Ålänningen	fk20697	1955	1957
107	Österbottniska författare	0781-3392	1983	1988
108	Kyrkpressen	0356-1275	1970	jatkaa
109	Studentbladet	0356-7265	1911	digitoitu 1944 asti

